

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij herkauwers in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de herkauwers.

Nr.007

EERSTE SEMESTER 2021

DGZ & MCC hebben oog voor herkauwers

Wat zijn de actualiteiten voor herkauwers in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren herkauwersziekten?

IN HET KORT

BVD: Voor de eerste keer sinds de start van het bestrijdingsprogramma werd in februari gedurende een hele maand geen enkele IPI geboren.

Blauwtong: Eind maart 2021 werd een geval van BTV8 bevestigd in de provincie Luxemburg.

Besnoitiose: Recent werden 2 ingevoerde dieren bevestigd met Besnoitiose-besmetting (via Western Blot). Een dier kwam uit Frankrijk en stond op een West-Vlaams beslag, het andere uit Spanje en stond op een Oost-Vlaams beslag.

Tuberculose: Begin juni 2021 werd tuberculose bevestigd bij drie runderen afkomstig van een melkveebedrijf in de provincie Oost-Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Meer abortussen gerelateerd aan Schmallenbergvirus in eerste helft 2021

Op foetussen en nageboortes die DGZ in het kader van het abortusprotocol ontvangt, worden naast lijkschouwingen en de verplichte brucellose-onderzoeken nog heel wat andere onderzoeken uitgevoerd om de oorzaak van de abortus te kunnen achterhalen. In vergelijking met dezelfde periode vorig jaar werden in het voorjaar van 2021 beduidend meer PCR-positieve gevallen voor Schmallenbergvirus aangetroffen bij de ingestuurde abortusgevallen (21% PCR POS in 2021 t.o.v. 16% PCR POS in 2020, op het totaal aantal abortussen onderzocht voor het Schmallenbergvirus). Uit het verleden en de literatuur weten we dat het Schmallenbergvirus bij drachtige dieren - afhankelijk van het tijdstip van infectie - allerlei aangeboren afwijkingen aan de foetus kan veroorzaken, zoals blindheid en afwijkingen aan de hersenen of aan ledematen (kromme poten of arthrogryposis). Ook van deze laatste afwijking zagen we dit voorjaar een stijging: 4,1% van de ingestuurde abortusgevallen vertoonde symptomen van arthrogryposis, ten opzichte van maar 1,6% in dezelfde periode in 2020. Van deze 4,1% gevallen van arthrogrypose kon meer dan 37% ook bevestigd worden als positief voor Schmallenbergvirus via PCR of via antistoffenanalyse van het thoracaal vocht van de foetus.

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de eerste 6 maanden van 2021.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

Op basis van al deze gegevens kunnen we veronderstellen dat het Schmallenbergvirus meer heeft gecirculeerd in de zomer en het najaar van 2020 in een populatie waar de populatie-immuniteit dermate was gezakt dat ze dus infecties en afwijkingen tijdens de vroege dracht heeft veroorzaakt.

We weten dat het Schmallenbergvirus ook de kleine herkauwers kan infecteren. Echter, door het lage aantal inzendingen van abortusgevallen van de kleine herkauwers, konden we daar geen trend vaststellen.

Voorbeeld van typische afwijking bij een abortus door besmetting met het Schmallenbergvirus: kromme poten of arthrogrypose.

Abortusprotocol helpt bij preventie

Het Schmallenbergvirus behoort tot de groep van orthobunyavirussen en wordt net zoals het blauwtongvirus overgedragen door culicoides of kriebelmuggen. Het Schmallenbergvirus is een nog relatief nieuw virus dat pas in 2011 voor het eerst werd opgemerkt in ons land. Infecties met het Schmallenbergvirus kunnen jammer genoeg niet behandeld worden. Ook een vaccin is niet beschikbaar in ons land, noch in Europa. De focus in preventie ligt dus voornamelijk op monitoring en bestrijding van kriebelmuggen bij de dieren en in de omgeving.

Onderzoek in het kader van het abortusprotocol kan helpen bij die monitoring, omdat hier gezocht wordt naar oorzaken van abortus. In 2020 kon DGZ, mee dankzij de financiële steun van het FAVV, een kleine 4000 abortusdossiers van rundveebedrijven onderzoeken. Uit het overzicht van de oorzaken blijkt o.a. dat: een tweelingdracht een hoger risico tot abortus heeft, mummificatie kan wijzen op neosporose en dat een ontsteking aan bijvoorbeeld de longen, longvlies, hartzakje of lever erop kan wijzen dat bacteriën de abortus veroorzaakten.

Elke abortus betekent een financieel verlies voor de veehouder. Inzetten op een goede preventie kan veel problemen voorkomen. Daarom is het belangrijk om bij iedere abortus de oorzaak op te sporen. Bovendien is het nog altijd verplicht om elke abortus te laten onderzoeken in het kader van brucellose-bewaking en het BVD-uitroeiingsprogramma.

IN BEWEGING?

Programma / Ziekte	Meting	2020 (jan-jun)	2020 (jul-dec)	2021 (jan-jun)	Trend
BVD	% vrije bedrijven	99,2% *	99,3% *	99,4% *	↑
	% IPI's geboren	0,02%	0,002%	0,001%	↓
	aantal geïnfecteerde bedrijven	27	26	19	↓
IBR	% vrije bedrijven	92,6%*	94,7%*	97%*	↑
	verlies vrij statuut	22	10	11	-
ParaTBC	deelnamegraad	94%*	94,5%*	95,4%*	-
	niveau A	-**	87,7%*	-**	-**
Neospora (serum)	antistoffen positief	9,6%	9,2%	9,9%	-
Salmonella (serum)	antistoffen positief	3,3%	6,2%	4,0%	-
Ostertagia (melk)	antistoffen positief	20,4%	18,1%	18,5%	-
Mycoplasma (serum)	antistoffen positief	15,1%	10,1%	14,3%	-
Seizoensgebonden programma's/ziektes					
Abortusprotocol	aantal foetussen	2.003	1.575	1.963	-
Griepbarometer	aantal inzendingen	251	304	260	-
Leverbot	antistoffen + tankmelk	28,3%	36,8%	22,2%	-
Autopsie	aantal runderen	501	487	547	↑
Celgetal	gemiddeld	188	197,4	189	-

* : Situatie op respectievelijk 30 juni 2020, 31 december 2020 en 30 juni 2021

** Paratbc niveaus zijn pas op het einde van het werkjaar gekend

- : Situatie stabiel

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 07/07/2021.